

[Niels Frederiksen.]

Landbrugshjem, uanset om disse Hjem Besiddere har deres Ejendom fra før Højkonjunkturerne, eller om de har købt Ejendommen under disse, at det mærkes saa stærkt, stærkere maaske end nogen Sinde før, hvor vanskelige Driftsforholdene er i Øjeblikket i Landbruget, men jeg føjede til, at hvis dette var det eneste, følte jeg mig mere tryk overfor Landbrugets Forhold og de enkelte Landbrugeres Fremtid, thi en saadan Krise som den driftsmæssige har det danske Landbrug været ude for før, om end i mindre stærk Grad. Ud fra disse Udtalelser kan den højtærede Landbrugsminister ikke komme til det Resultat, at vi mener, at den nu herskende Landbrugskrise driftsmæssigt ingen Betydning har.

Jeg vil angaaende den gældsmæssige Krise og den større Fare, den betyder, nærmere begrunde, hvorfor vi er kommet til den Opfattelse, at denne Del af Vanskelighederne er størst. Den højtærede Landbrugsminister kom med den Paastand — jeg har hørt den før —, at den Skatteprioritet, som i de senere Aar fra det offentlige Side er indskudt i danske Landbrugsejendomme, var langt mere vidtrækkende end den øgede Gældsbyrde, og sagde, at denne Skatteprioritet kunde kapitaliseres til 250 Kr. pr. Tønde Land. Jeg har, som sagt, hørt denne Paastand før og vilde gerne vide, paa hvilket Grundlag denne Beregning er foretaget, og jeg vil sætte Pris paa, om man i det Udvalg, der nu bliver nedsat, kunde faa dette Forhold oplyst, thi denne Paastand finder jeg saa usandsynlig, at jeg ikke kan tro, den er rigtig. Med en Skatteprioritet paa 250 Kr. pr. Tønde Land til en Forrentningsprocent af 5, vil det betyde, at det er 12½ Kr. pr. Tønde Land, denne Prioritetsbyrde er steget siden 1914, og det vil med andre Ord sige, at paa en almindelig dansk Bondegaard paa 60 Tdr. Land skulde de faste Ejendomsskatter til Stat, Amt og Kommune være steget med 750 Kr. om Aaret. Jeg har selvfølgelig kun mit Kendskab til de enkelte Landbrug at støtte mig til og har, som sagt, intet Beregningsgrundlag for min Paastand, men for min egen Ejendoms Vedkommende passer det aldeles ikke. Tager jeg min egen Ejendom, en Ejendom med nyopførte og forholdsvis værdifulde Bygninger, andrager de samlede Ejendomsskatter til alle tre Institutioner for Tiden 296 Kr. 36 Ø., og jeg skulde altsaa for min Ejendoms Vedkommende have haft en Stigning paa 250 Kr. Dette ligger jo langt, langt

borte fra de virkelige Forhold, og derfor kunde det have sin Interesse at faa undersøgt, hvorvidt denne Beregning er en Skræmmeberegning eller en Realitetsberegning.

Dernæst spurgte den højtærede Landbrugsminister det ærede Medlem Hr. Bording og mig, hvad de af os anførte Tal for den øgede Gældsbyrde skulde bruges til, og hvorfor vi fremførte dem. Jeg skal svare paa det Spørgsmaal med at sige, at vi fremfører dem, fordi vi begge mener, at Gældskrisen i Landbruget er saa alvorlig og saa faretruende, at det er nødvendigt, at man undersøger dens Styrke og Betydning, og da der i Øjeblikket ikke foreligger andre Tal end dem fra Statistisk Departement, som udtrykker, at Gældsbyrdens Forøgelse i det danske Landbrug i de 10 Aar fra 1915 til 1925 er 2 078 000 000 Kr. i Landdistrikterne, og der i denne Sum ikke er medtaget den Forøgelse, der er foregaaet de 2 sidste Aar, og heller ikke den Gældsforøgelse, som ikke kan udledes af Pantebøgerne, maa man paa dette Grundlag kunne slutte, at Gældsbyrdens Vækst for selve Landbruget i Øjeblikket mindst er det af mig anførte Tal. Det, der forbavser mig mest, er, at den højtærede Landbrugsminister ikke kan se, at det Tal, hvis det er rigtigt, udtrykker en forfærdende Sandhed om Forholdene i det danske Landbrug og fuldkommen underbygger og begrundet den af det radikale Venstre fremsatte Opfattelse, at Gældskrisen i Landbruget er langt, langt mere faretruende og vidtrækkende end selve den øjeblikkelige og forbigaaende Driftskrise. For hvad betyder dette, at Landbruget har faaet en Gældsforøgelse paa over 2 Milliarder? Det betyder, at medens Driftskrisens Tryk hviler ensartet over hele det danske Landbrug og mærkes i hvert eneste Hjem derude, saa hviler Gældsbyrdens Vækst kun paa de enkelte Landbrug, der er startet under Højkonjunkturerens Vilkaar. Og regner vi med, at der indenfor det danske Landbrug findes 100 000 Landmænd i Hus og Gaard, der er startet under de 10 Aars kunstige Højkonjunkturer, fremkaldt af Krigspriserne og Nationalbankens urimelige Seddelpolitik, saa vil det med andre Ord sige, at der er en Forrentningsbyrde lagt paa disse 100 000 Landbrugerehjem, som andrager 120 Mill. Kr. om Aaret til en Rentefod af 6 pCt., en Rentefod, der ikke er for høj, naar vi tænker paa, at den Gældsbyrde, der hviler paa den Del af Landbruget, er en Gældsbyrde ud over den i Forvejen værende. Og hvad vil det sige for de enkelte Land-